

شناسایی محورها و زمینه‌های پژوهشی کلیدی برای دهه‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۹۰»، (دکتر مهدی بهادری نژاد)

در مقایسه با کشورهای صنعتی جهان، اعتبارات پژوهشی کشور بسیار پایین و این مقدار ناچیز نیز صرف پژوهشهای پراکنده در موضوعات مختلف می‌گردد. لازم است، اعتبارات پژوهشی کشور افزایش یابد و مهمتر از آن، این پژوهشها در زمینه‌هایی انجام شود که توسعه اجتماعی - اقتصادی کشور را تسریع می‌نماید.

هدف از این پژوهش، شناسایی محورها و زمینه‌های پژوهشی کلیدی و مهمی است که با توجه به تواناییهای نیروی انسانی، مزیت‌های نسبی جامعه و منابع طبیعی کشور، بتواند به فعالیتهای تحقیقاتی کشور جهت بدهد و توسعه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی کشور را تسریع نماید. بسیاری از کشورهای صنعتی و نیمه صنعتی جهان، محورها و زمینه‌های کلیدی پژوهشی خود را برای ۲۵ سال آینده شناسایی کردند و یا در حال مشخص کردن آنها هستند. با استفاده از مطالعات انجام شده در شورای پژوهشهای علمی کشور و با نظرخواهی از استادان و سایر صاحب‌نظران و بررسی محورها و زمینه‌های پژوهشی کلیدی تعدادی از کشورهای صنعتی و نیمه‌صنعتی جهان و با توجه به تواناییهای نیروی انسانی و مزیت‌های نسبی جامعه و منابع طبیعی کشور، ۲۰ محور پژوهشی کلیدی برای دهه‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۹۰ به علاوه زمینه‌هایی که کشور می‌تواند مقام یکم تا سوم را در آنها کسب نماید، شناسایی شد. این محورها و زمینه‌های پژوهشی کلیدی، به اختصار و به ترتیب اولویت (فهرست الف و ب)، ملاحظه می‌شوند. در هر یک از بخشهای آب، اطلاع‌رسانی، انرژی، بیوتکنولوژی، صنعت، علوم انسانی، علوم پایه، عمران، کشاورزی و محیط زیست، ۱۰ زمینه پژوهشی کلیدی، شناسایی شده‌اند. این زمینه‌های پژوهشی کلیدی نیز به ترتیب اولویت در جداول مربوطه، آورده شده‌اند.

فهرست (الف): محورها و پژوهشی کلیدی برای دهه‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۹۰

۱- پرورش ارزشهای انسانی چون: صداقت، انگیزه و پشتکار، مراعات حقوق دیگران، تعهد، نظم و دقت در کار و اتکاء به نفس و خودباوری

۲- افزایش بهره‌وری در کلیه فعالیتهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

۳- کاهش اتلاف و ضایعات (به میزان ۵٪ در سال) در تمام فعالیتهای اقتصادی - اجتماعی، از جمله: وقت، آب، انرژی، نان و سایر مواد غذایی و کلیه مواد و لوازم مصرفی

۴- بازیافت آب، انرژی و مواد از زباله و ضایعات کشاورزی، صنعتی و ساختمانی

۵- افزایش کارآمدی دولت

۶- ارزیابی و آینده‌نگری در کلیه فعالیتهای اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی

۷- تهیه الگوی بهینه توسعه کلان کشور

۸- پاکسازی محیط زیست در راستای توسعه پایدار کشور

۹- زمینه‌سازی برای پیشرفت علوم

۱۰- گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات

۱۱- توسعه بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک

۱۲- استفاده از انرژی خورشیدی و سایر منابع تجدیدپذیر انرژی

۱۳- گسترش صنایع جنبی گاز طبیعی و به روز کردن صنایع نفت و گاز

۱۴- امنیت غذایی با تکیه بر تولیدات داخلی

۱۵- گسترش و ارتقای کیفیت صنایع دستی

۱۶- ارتقای کیفیت محصولات کشاورزی و حیوانی قابل صدور نظیر میوه و خشکبار، ادویه و داروهای گیاهی، گل و گیاهان تزئینی و میگو

۱۷- گسترش ایرانگردی و سیاحتگری

۱۸- توسعه فناوریهای جدید و تولید مواد نو

۱۹- توسعه فناوریهای میکروالکترونیک

۲۰- تهیه و توسعه نرم افزارهای کامپیوتری

فهرست (ب): زمینه‌های تولیداتی که جمهوری اسلامی ایران می‌تواند با بهره‌گیری از پژوهش، تا پایان دهه ۱۳۹۰ در صادرات آنها، مقام یکم تا سوم را در جهان داشته باشد

۱- گسترش و صادرات صنایع دستی

۲- تولید و صادرات میوه، خشکبار و صنایع تبدیلی مربوطه و گل و گیاهان زینتی

۳- پرورش و تولید گیاهان دارویی، معطر، ادویه‌ای و فرآورده‌های مربوطه و صادرات داروهای گیاهی

۴- پرورش میگو و سایر محصولات شیلاتی و فرآورده‌های مربوطه به ویژه خاویار و صدور آنها به خارج از کشور

۵- تهیه و توسعه نرم‌افزارهای کامپیوتری برای صدور به خارج از کشور.